

sosiálurín

telf. 14720. 11820
box 76, 3800 Tórshavn
p/f sosiálurín

Útgevri:
Fyrirtaks-
og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)
Bláðmenn: Hogni Djurhuus
Jóhann Mortensen
Jan Müller
Lýsingar: Árni Joensen
Uppseting: Sosiálurín
Prent: Dimmalætting

Teir stóru eta teir smáu

TAÐ FRÆTTIST, at risastór útlendsk fyrirtøka hefur ætlanir um at seta á stovn handil í Føroyum, og at samráðingar hava verið um hetta við nakrar føroyskar keypmenn.

OKKUM KUNNUGT er hetta sokallaður »lágprishandil«, sum í sermerkta handilsskapi sínum er førur fyri at bjóða vørur sínar fyri fjórðing minni enn vøruprísir í dag. M.a. orsakað av, at hesin handil bert hefur tær vørur at selja, sum minstu trupulleikar eru av.

HVØR KANN ikki hugsa sær at keypa bíligt og ljóðar hetta tí í fyrsta lagi sum bjarging brúkaranna í trongum tíðum. Men hugsa vit nærri um, hvat ein tilík handilsskipan vil føra til, verður myndin munandi daprari.

VERANDI handlar missa stóran part av sølu síni av hesum vørum, og skulu tí leggja ein meira kostnað oman á tær vørur, sum nýggi handilin ikki hefur, men sum verandi handlar nú mugu liva av. Hesar vørur verða tí sjálvandi nógv dýrari enn áður. Haraftrat kann hetta lættliga bera við sær, at nýggja handilsskipanin heilt tekur grundarlagið undan verandi handlum.

TÁ HETTA MÁL er nátt, er jú stríðið hjá teimum stóru fiskunum vunnið. Teir eru tá einsamallir. Vit hava fingið monopol. Nú eru teir stóru einsamallir til at áseta prísir.

EITT TÍÐILIGT dømi um, hvussu verður, tá kapitalurin sleppur at ráða einsamallur. At teir stóru fiskarnir skulu eta teir smáu, er júst høvuðsreglan í kapitalistisku samfelagskipanini, sum eisini borgarligu flokkarnir her á landi lovprisa.

ONKUR KUNDI freistast at sagt vælgagnist, men hvør stendur tá sum svartiper. Tað ger hin vanligi føroyski brúkarin.

Innflutningsloyvi — fiskiloyvi

Ein undrast yvir at hoyra útvarpið greiða frá, at rækjutrolarin Suðurstreym ný skal umbyggjast til at veita isfisk við Føroyar burtur av og, at hann skal avveita fast til handils- og frystivirkið í Fuglafirði, sum hefur 10 trolarar at taka fisk frá umframt aðrar bátar.

Hvør gevur hesum bátinum loyvi at fiska undir Føroyum og hvør gav »Gorpi« loyvi at fiska undir Føroyum? Eru tað somu, sum forbjóða monnum í Havn at útskifta ein seldan trolara við ein, sum er betur. Hóskandi til

veidu á djúpum vatni.

Ein undrast yvir habilitetin hjá onkrum av landsstýrismonnum.

Landsstýrið, sum veðhelt fyrri umbyggingar láninum til Cubatrolararnar, setti sum treyt, at teir skuldu seljast av landinum, tí eigararnir høvdu tá leingi roynt at selja uttan úrslit og mettu hesa umbygging vera neyðuga, fyrri at fáa selt bátarnar av landinum.

Verður nakað gjørt fyri at fáa selt hesar bátarnar av landinum og stendur treytin frá, táverandi

landsstýri ikki framvegis við?

Sum nú er, fara hesir bátarnir avstað við meginpartinum av kreppulánum og ikki skuldi tað undra ein nógv, um ikki virkið, teir avveita til, eisini pumpar pening í teir.

Hesir bátar eru vorðnir stórar skattabyrðir hjá føroyska skattagjaldarunum við at teir altíð hava verið sera ótíðarhóskandi.

Um páskirnar í fjør kom ein 12 ára gamal trolari til Vágarnar og var hann av landsstýrinum mettur at

vera sera vælegnaður til veidu á djúpum vatni.

Eg vil fegin spyrja, um tað eru somu menn, sum hava givið felagnum »Samfrost« innflutningsloyvi, sum nú nokta einum felag í Havn loyvi at skifta ein seldan trolara út við ein, sum er betur hóskandi til veidu á djúpum vatni. Gud forbarmi seg, um hetta er tað borgarliga alternativ við eg persónliga var spenur uppá og væntaði mær nógv av.

Landari í Havn

Teir frísinnaðu nokta

Havi frætt, at teir, sum átta trolaran VÓN frammanundan, at skipið varð selt til Islands í fjør summer, hava fingið loyvi frá hinum Landsstýrinum, at innflyta ein nærum nýggjan enskan trolara, sum sigst at vera eignaður at fiska á djúpum vatni.

Fleiri fiskiskip eru farin úr Havnini hesa seinastu tíðina, og høvuðsráðveru-keldan hjá Bacalao, trolararnir Hallarklettur og Mýlingur eru nú so gamlir, at teir liggja ein stóran part av árinum til

umvælingar av tekniskum brekum.

Ein, ið hefur sína gongd á vestari bryggju, sær við hálvum eyga, at arbeiði á Bacalao hefur verið minkandi og sum tað sær út, verður minni at gera komandi árinum ein flotin, ið hoyrir til Havnina, ikki verður rættaður uppafur.

Hvat gera politikarnir, sum valdir eru fyri Suðurstreym millum annað Pauli Ellefsen, lögmaður, Eilíf Samuelsen, landstýrismaður, og tingformaðurin Jógvan Sund-

stein (allir eisini valdir fyri henda bý), fyri at hjálpa uppá støduna.

Eg spyrji, tí eg havi hoyrt, at tað eru hesir sum hava forðað fyri, at eigararnir á VÓN fingi útskift sitt arbeiðstól, við at fáa ein trolara, sum kundi roynt eftir tí høgt lovaða, hjá nógvum, ríkidømi á djúpum vatni, sum annars bert verður fiskað av útlendingum í dag.

Eg fari at biðja hesar álitismenn hjá Havnini, um at geva eina almenna forkláring um, hví einki

hendir í hesum máli.

Tað er mong, sum saman við mær spyrja, hví Havnini ikki fær somu sømdir sum onnur pláss í Føroyum, tá talan er um innflutningsloyvi til fiskifer?

Vónandi tekur Landsstýrið sær um reiggj og rættar uppafur tað mistak, sum er gjørt imóti teimum av okkara frægastu sjómonnum í Havnini.

Fyrirverandi skipari

»Ábyrgdarloysi teirra fólkavaldu í Suðurstreym«

Nú, tá »Nónhamar« skuldi seljast, ljóðaði tað, at landsstýrið hevði selt trolaran til eitt felag í Havn, sum hevði hægsta boðið í hesi søluni, men, sum við so nógvum øðrum málum, kom eisini politikkur upp í her so tað munaði.

Felagið, sum so at siga hefur keypt trolaran, hefur nú í longri tíð biðað eftir einum útskiftingar loyvi til størri trolara, eftir at teir seldu fyrra trolara sín av landinum, og sostatt ongan trolara hava í løtuni.

Hini felögin, sum buðu uppá »Nónhamar«, hava øll tvey ella fleiri skip frammanundan, so tað var ikki so lægt, at landsstýrið vildi selja hesum felag í Havn, sum í løtuni ongan trolara hefur, »Nónhamar«.

Vit her í Suðurstreymi eiga 10 tingmenn, men tíverri ongan lim í figgjarnevndini, so har kann eitt felag í Havn ikki vænta sær tann stóra stuðulin.

Tað, sum undrar ein, er tægnin og líkasælan, sum

tjak og meiningar

Vit gera lesarar okkara varugar við, at treytin fyri at fáa lesarabrev upptikin undir hesum teiginum er, at blaðstjórnin veit, hvør hevur skrivað brøvini.

tingmenn okkara hava sýnt hesum málum, mótvægis monnum úr øðrum valdømi, sum hava fylt blöðini við brøvum og samrøðum um hetta málið og týðningin av, at fáa tað framt fyri teirra eigna valdømi.

Úr ávísari kommunu kom mannsterk sendinevnd, umboðandi kommunu og ymisk yrkisfelag, til Havnar á fund við Landsstýrið.

Fyri at visa á, hvussu umráðandi tað var fyri teir at fáa trolaran til teirra kommunu.

Eg má tí spyrja um einki er gjørt hiðani fyri at fáa málið framt fyri okkum her í Suðurstreymi?

Felagið í Havn, sum ætlar at keypa »Nónhamar«, hefur vist í verki, at tað sanniliga er ført fyri at reka ein slíkan trolara og hefur tað tí uppiðborið allan tann stuðul, sum okkara tingmenn-býráð og yrkisfelag her í Suðurstreymi eru før fyri at geva tí.

Havnin hefur krav

uppá ein trolara nú eftir at fleiri trolarar eru seldir tvey tey seinastu árin og eingir aðrir eru komnir í teirra stað.

Nú mugu tit, okkara góðu tingmenn — býráðið og yrkisfelag sanniliga gera nakað munagott við hetta málið, soleiðis at vit fáa trolaran til Havnina, sum hefur stóran tørv á honum og tað ongantíð ov skjótt. Vísið nú, at dugur eisini er í tykkum.

»Arbeidsleysur«

Tess stytri lesara-
brøvini eru — tess
fleiri sleppa við